

забезпечує незалежність банку і створює умови для виживання банківської системи України в період посиленої конкуренції з боку іноземних банків;

2. Раціональне й ефективне розміщення коштів банку для забезпечення його фінансової стійкості. Виконання цієї умови дозволить позбавитися суперечностей між ліквідністю, надійністю та прибутковістю комерційного банку.

3. Фінансове планування є одним із резервів збільшення прибутку і раціонального його використання.

4. Формування достатнього страхового резерву та резервних фондів.

5. Застосування таких інструментів в банківській діяльності, як ф'ючерси, опіони, форвардні операції з валютою та інші форми діяльності, які відповідають умовам ринкових відносин і дозволяють планувати і одержувати додатковий прибуток.

6. Системне і всебічне вивчення кредитних ризиків, приймати заходи щодо їх пониження. З цією метою необхідно організувати відділи управління кредитними ризиками.

7. Покращення рівнів професіоналізму – від політики банку, майстерності, грамотної побудови управлінських і функціональних структур.

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В СУСПІЛЬНОМУ ЖИТТІ ДЕРЖАВИ

Токар Ю.А., студентка ОКР «Магістр» спец. «Фінанси»*

**Науковий керівник: Гринів Л.С., д.е.н., професор*

Соціальне страхування в Україні відіграє важливу ідеологічну роль у державній соціальній політиці, оскільки в площині його правового поля маємо ключ для симетричного розвитку ролевих функцій індивіду, колективу і держави.

Позитивні сторони нових економіко-правових відносин у соціальній сфері – це персоніфікація внесків і страхова солідарність. Інститут соціального страхування, з одного боку, пов'язаний із компенсаційним характером страхових внесків, що ґрунтуються на принципі дотримання обов'язкової еквівалентності прав страхувальників, з іншого – законодавчо гарантує кожному застрахованому громадянину в разі настання страхового випадку відповідний розмір допомоги і послуг.

Вітчизняний і світовий досвід у сфері соціального страхування підтверджує, що порівняно з іншими формами колективного соціального забезпечення цей інститут має істотні переваги, насамперед у тому, що організацією профілактики здоров'я, грошовими виплатами займаються спеціалізовані заклади, страхові платежі мають цільовий характер, що захищає їх від довільних рішень страхувальника або державних органів. Високий і надійний потенціал соціального забезпечення, який закладено в інститут соціального страхування, пов'язаний із гарантіями збереження та ефективного викорис-

тання фінансових страхових ресурсів. Арсенал таких гарантій вміщує правові, економічні та організаційно-технічні аспекти.

Таким чином, в умовах глибокої соціально-економічної кризи 90-х рр. ХХ ст. механізм соціального страхування дав можливість підтримати на мінімальному рівні найуразливіші верстви населення і запобігти поширенню крайніх форм бідності. Навіть за недосконалості страхових механізмів стабілізувався показник відносної бідності населення, збільшилися виплати по безробіттю, зросла допомога, що надається в разі народження дитини. Однак нечіткість теоретичних форм страхових платежів постійно порушує проблему фінансової нестійкості системи обов'язкового соціального страхування.

Особливо важливим видається вирішення цього питання під час запровадження обов'язкового медичного страхування. Якщо не продовжити реформування в даній сфері, яке б поєднувало стратегічні й коригуючі заходи, запас міцності нової трансформованої страхової системи може бути втрачений. Про недостатній її потенціал свідчать такі порівняння. У розвинутих країнах чотири види соціального страхування поглинають 60 – 70% від усіх витрат на цілі розвитку соціального захисту і становлять приблизно 25 % ВВП. В Україні частка страхових фондів менше ніж 35 – 40 % від витрат на цілі соціального захисту і становить 11,5 % ВВП.

Проблемні питання в розбудові та функціонуванні національної системи соціального страхування обумовлені як загальною соціально-економічною ситуацією в країні, так і недоліками чинної системи соціального страхування, серед яких:

- відсутність конкуренції в наданні страхових послуг, що сприяє розвитку державного бюрократизму, а також виключає можливість вибирати страховика;

- відсутність у більшості видів соціального страхування диференціації страхових внесків, що послабляє економічну зацікавленість роботодавця в зниженні страхових ризиків і пов'язаних з ним виплат;

- більш швидкі темпи зростання витрат на соціальне забезпечення в порівнянні з темпами зростання доходів;

- позабюджетні страхові фонди виконують невластиві страхуванню функції, виплачуючи різноманітного виду допомоги, компенсації та інші нестрахові виплати;

- розміри страхових внесків визначаються без використання відповідних розрахунків;

- система соціального страхування має недосконале правове забезпечення.

Однак прийняття відповідної нормативно-правової бази надало можливість створити сучасну систему загальнообов'язкового державного соціального страхування України, якій притаманні певні досягнення і прорахунки, що, по-перше, підтверджує її життєздатність, а по-друге, не стримує її подальше удосконалення. Це пов'язано, насамперед, з динамічним формуванням інфраструктури фондів соціального страхування та адаптацією їх до ринкових реалій з орієнтацією на власні економічні ресурси.